

SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2022)0334

Prizadevanja za trajnostno in konkurenčno akvakulturo EU: kako naprej

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 4. oktobra 2022 o prizadevanjih za trajnostno in konkurenčno akvakulturo EU: kako naprej (2021/2189(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. maja 2021 z naslovom Strateške smernice za bolj trajnostno in konkurenčno akvakulturo EU za obdobje 2021–2030 (COM(2021)0236),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 25. marca 2021 o akcijskem načrtu za razvoj ekološke pridelave (COM(2021)0141),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom Strategija „od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem (COM(2020)0381) in resolucije Parlamenta z dne 20. oktobra 2021¹ o tej strategiji,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030– Vračanje narave v naša življenja (COM(2020)0380) in resolucije Parlamenta z dne 9. junija 2021² o tej strategiji,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 z naslovom Evropski zeleni dogovor (COM(2019)0640) in resolucije Parlamenta z dne 15. januarja 2020³ o isti temi,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES⁴,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo

¹ UL C 184, 5.5.2022, str. 2.

² UL C 67, 8.2.2022, str. 25

³ UL C 270, 7.7.2021, str. 2.

⁴ UL L 354, 28.12.2013, str. 22.

ter spremembi Uredbe (EU) 2017/1004¹,

- ob upoštevanju Direktive 2014/89/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o vzpostavitvi okvira za pomorsko prostorsko načrtovanje²,
- ob upoštevanju Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prostoživečih ptic (direktiva o pticah)³,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1099/2009 z dne 24. septembra 2009 o zaščiti živali pri usmrčitvi⁴,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim⁵,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali⁶,
- ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 22. septembra 2021 o strateških smernicah za trajnostni razvoj akvakulture EU,
- ob upoštevanju mnenja Odbora regij z dne 1.–3. decembra 2021 o trajnostnem modrem gospodarstvu in akvakulturi,
- ob upoštevanju mnenja Odbora regij z dne 17. decembra 2015 o prihodnosti evropske akvakulture,
- ob upoštevanju strategije Generalne komisije za ribištvo v Sredozemlju Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) o strategiji za trajnostno ribištvo in akvakulturo v Sredozemskem in Črnem morju do leta 2030,
- ob upoštevanju vmesne ocene odprte metode koordinacije za akvakulturo EU⁷,
- ob upoštevanju posebne raziskave Eurobarometer št. 515 iz leta 2021 o potrošniških navadah v EU glede ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture,
- ob upoštevanju študije o posledicah pandemije covid-19 za ribištvo in akvakulturo v EU, ki jo je naročil Odbor za ribištvo (PECH) in je bila objavljena 7. julija 2021,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. junija 2018 z naslovom Trajnostnemu in konkurenčnemu evropskemu sektorju akvakulture naproti: sedanje stanje in prihodnji izzivi⁸,

¹ UL L 247, 13.7.2021, str. 1.

² UL L 257, 28.8.2014, str. 135.

³ UL L 20, 26.1.2010, str. 7.

⁴ UL L 303, 18.11.2009, str. 1.

⁵ UL L 3, 5.1.2005, str. 1.

⁶ UL L 221, 8.8.1998, str. 23.

⁷ Evropska komisija, Generalni direktorat za pomorske zadeve in ribištvo, *Study on an interim evaluation of the Open Method of Coordination (OMC) for the sustainable development of EU aquaculture* (Študija o vmesni oceni odprte metode koordinacije za trajnostni razvoj akvakulture EU), 2019.

⁸ UL C 28, 27.1.2020, str. 26.

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. decembra 2008 o pripravi evropskega načrta za upravljanje populacije kormoranov za zmanjšanje njihovega vedno večjega vpliva na staleže rib, ribištvo in ribogojstvo¹,
 - ob upoštevanju členov 3, 4, 38 in 43 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji (PEU),
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za ribištvo (A9-0215/2022),
- A. ker skupna ribiška politika določa, da bi morala akvakultura po vsej Uniji prispevati k ohranjanju potenciala za proizvodnjo hrane na trajnostni osnovi, da bi bila tako dolgoročno zagotovljena zanesljiva preskrba s hrano, vključno z dobavo hrane, kakor tudi rast in delovna mesta za državljane Unije, ter da bi lahko zadostili vse večjemu svetovnemu povpraševanju po hrani iz vodnega živilja; ker mora skupna ribiška politika v celoti upoštevati zdravje živali, dobrobit živali ter varnost hrane in krme; ker je treba zmanjšati upravno breme in učinkoviteje izvajati pravo Unije na način, ki se bolje odziva na potrebe deležnikov;
- B. ker imata sektorja lupinarjev in akvakulture pomembno in dragoceno vlogo v EU z gospodarskega, socialnega in okoljskega vidika ter prispevata k izboljšanju kakovosti življenja v obalnih, notranjih in najbolj oddaljenih regijah EU;
- C. ker sta ribištvo in akvakultura v številnih obalnih, obrečnih, otoških, celinskih in lagunskih regijah bistvena za prehransko varnost in možnosti preživljanja;
- D. ker je cilj evropskega zelenega dogovora, strategije za biotsko raznovrstnost in strategije „od vil do vilic“ doseči ogljično nevtralno Evropo do leta 2050 ter bolj pravične, zdrave in okolju prijazne prehranske sisteme po Uniji; ker lahko akvakultura zagotovi zdravo hrano z manjšim podnebnim in okoljskim odtisom kot nevodno kmetijstvo na kopnem;
- E. ker deklaracija FAO o trajnostnem ribištvu in akvakulturi priznava, da je v zadnjih petdesetih letih akvakultura najhitreje rastoča živilska industrija na svetu in je razlog za podvojitve svetovne porabe rib na prebivalca od leta 1960 ter v vse večji meri zagotavlja hrano in preživetje naraščajočemu prebivalstvu;
- F. ker strateške smernice EU za bolj trajnostno in konkurenčno akvakulturo EU, Šanghajska deklaracija FAO iz septembra 2021 o akvakulturi za hrano in trajnostni razvoj ter Kodeks zdravstvenega varstva vodnih živali Svetovne organizacije za zdravje živali iz leta 2021 določajo cilje glede dobrobiti živali v akvakulturi v podporo proizvajalcem in potrošnikom;
- G. ker po najnovejših podatkih (2018) akvakulturna proizvodnja v EU predstavlja le 1,15 % svetovne proizvodnje²;

¹ UL C 21 E, 28.1.2010, str. 11.

² Evropska komisija, Generalni direktorat za pomorske zadeve in ribištvo, Ribji trg EU: izdaja 2020, Urad za publikacije, 2021.

- H. ker so za vzpostavitev ali širitev obrata akvakulture v EU potrebne različne licence in dovoljenja in ker je postopek na splošno počasen in zapleten ter včasih brez pravne varnosti in gospodarske predvidljivosti; ker te razmere ovirajo razvoj sektorja, odvrtaajo podjetja od naložb in ustvarjajo pretirane stroške za sektor, hkrati pa spodbujajo uvoz iz tretjih držav;
- I. ker organizacija FAO v svojem poročilu za leto 2020 o stanju svetovnega ribištva in akvakulture navaja, da je na svetovni ravni delež žensk v celotni delovni sili v akvakulturi (19 %) večji kot v ribištvu (12 %), na splošno pa imajo ženske pomembno vlogo v celotni vrednostni verigi ribištva in akvakulture in opravljajo poslovne in obrtne dejavnosti; ker je v EU v sektorju akvakulture na splošno neposredno zaposlenih več kot 74 000 ljudi v več kot 12 000 podjetjih¹;
- J. ker vsak četrti proizvod morske hrane, ki se zaužije v Evropi, izvira iz akvakulture; ker se je med letoma 2018 in 2019 očitna poraba gojenih proizvodov na prebivalca povečala za 2 %; ker je bila samozadostnost EU pri ribah in morskih sadežih leta 2019 41,2-odstotna in ker le 10 % porabe morske hrane v EU izvira iz akvakulture EU, ki predstavlja manj kot 2 % svetovne proizvodnje;
- K. ker skoraj 70 % akvakulturne proizvodnje v EU poteka v štirih državah članicah (Španija, Francija, Italija in Grčija), pri čemer veliko večino proizvodnje sestavljajo klapavice, postrvi, okati riboni, ostrige, brancin, krap in druge školje; ker je še vedno veliko možnosti za nadaljnjo rast in diverzifikacijo držav proizvajalk in gojenih vrst;
- L. ker je kljub temu, da je leta 2021 skoraj dve tretjini Evropejcev vsaj enkrat mesečno doma jedlo ribiške proizvode ali proizvode iz akvakulture, ta trend v upadanju v primerjavi z letom 2018; ker so bili potrošniki v letu 2021 razdeljeni pri tem, ali dajejo prednost proizvodom iz prostoživečih ali gojenih živali, saj jih približno tretjina daje prednost negojenim proizvodom, tretjina gojenim, podoben delež pa ne daje prednost nobenim;
- M. ker nekatere začetne ocene kažejo, da se je obseg prodaje zmanjšal za 17 %, skupni prihodek pa za 18 %, kar še posebej močno vpliva na sektor lupinarjev;
- N. ker gojenje lupinarjev v EU sestavljajo predvsem mehkužci, zlasti klapavice, ostrige in druge školje, na splošno pa je to tradicionalna, delovno intenzivna akvakulturna dejavnost, ki jo izvajajo družinska podjetja in ki so v celoti vključena v lokalno okolje;
- O. ker je v strategiji Generalne komisije za ribištvo v Sredozemlju do leta 2030 za trajnostno ribištvo in akvakulturo v Sredozemskem in Črnem morju navedeno, da mora akvakulturna proizvodnja zadostiti povpraševanju, trajnostno rasti, izkoristiti inovacije, digitalizacijo in izmenjavo znanja ter postati bolj privlačna za naložbe; ker je v strategiji tudi navedeno, da so spremljanje in zmanjševanje okoljskega odtisa sektorja, spopadanje s podnebnimi spremembami in onesnaževanjem ter zagotavljanje zdravja in dobrobiti živali ključnega pomena za doseganje trajnostnosti;
- P. ker je v gospodarskem poročilu Znanstvenega, tehničnega in gospodarskega odbora za

¹ Znanstveni, tehnični in gospodarski odbor za ribištvo (STECF), *The EU Aquaculture Sector – Economic report 2020* (Akvakulturni sektor EU – gospodarsko poročilo za leto 2020) (STECF-20-12). EUR 28359 EN, Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2021.

ribištvo za leto 2020 o sektorju akvakulture v EU navedeno, da je skoraj 80 % vseh podjetij v akvakulturi v EU mikropodjetij z manj kot 10 zaposlenimi;

- Q. ker je bilo z vmesno oceno odprte metode koordinacije ugotovljeno, da bi si morale države članice bolj prizadevati za širitev sektorja akvakulture EU, povečati njegovo odpornost in konkurenčnost ter zagotoviti zlasti dostop do prostora in vode ter pregleden in učinkovit regulativni in upravni okvir;
- R. ker razvoj akvakulture v najbolj oddaljenih regijah še vedno močno zaostaja, kljub potencialu sektorja;
- S. ker je v poročilu Evropske opazovalnice trgov za proizvode iz ribištva in akvakulture iz septembra 2021 o ribji moki in olju navedeno, da se večina ribje moke v krmi za akvakulturo porabi v Aziji, in da je bilo leta 2019 34 % ribje moke porabljenih na Kitajskem, 35 % v drugih azijskih državah in 9 % v Evropi; ker se 20 milijonov prostoživečih rib letno ulovi za krmo in ne prehrano ljudi; ker se na svetovnih trgih za živilsko krmo povečuje konkurenca za ribjo moko med ribogojci in živinorejci; ker se zaradi višjih cen krme povečuje potreba po nadaljnjem razvoju alternativnih krmnih proizvodov in učinkovitosti krme, da bi zagotovili donosnost proizvodov iz akvakulture visoke vrednosti;
- T. ker tehnični dokument FAO o ribištvu in akvakulturi z dne 19. februarja 2019 z naslovom *A third assessment of global marine fisheries discards* (Tretja ocena zavržkov svetovnega morskega ribištva) navaja, da zavržki skupaj znašajo 9,1 milijona ton, kar predstavlja 10,8 % povprečnega letnega ulova med letoma 2010 in 2014;
- U. ker poročilo Evropske opazovalnice trgov za proizvode iz ribištva in akvakulture o ekološki akvakulturi EU iz maja 2017 navaja, da se proizvodnja v ekološki akvakulturi v nekaterih državah članicah precej povečuje, druge pa so v razvoju tega načina pridelave še precej na začetku;
- V. ker je akvakultura še posebej občutljiva na izredne vremenske pojave na rečnih in obalnih območjih, ki so zaradi globalnega segrevanja vse pogostejši, med njimi pa suše, poplave, nevihte in valovi, kar povzroča veliko škodo na akvakulturni infrastrukturi in gojenih vrstah;
- W. ker Direktiva 2014/89/EU o pomorskem prostorskem načrtovanju poziva vse obalne države članice (poziva), naj Komisiji čim prej, najpozneje pa do 31. marca 2021, predložijo nacionalne pomorske prostorske načrte;
- X. ker so najbolj oddaljene regije še posebej izpostavljene nestabilnim podnebnim razmeram in hudim vremenskim pojavom, ki lahko ogrozijo potencial tega sektorja v njih;
- Y. ker se je populacija kormoranov močno povečala; ker to povečanje povzroča resno škodo številnim morskim sektorjem, vključno z akvakulturo;
- Z. ker je Parlament v resoluciji o pripravi evropskega načrta za upravljanje populacije kormoranov za zmanjšanje njihovega vedno večjega vpliva na staleže rib, ribištvo in ribogojstvo, sprejeti pred trinajstimi leti, predlagal več možnih ukrepov za rešitev težav s kormorani;

- AA. ker v svoji resoluciji z naslovom „Trajnostnemu in konkurenčnemu evropskemu sektorju akvakulture: sedanje stanje in prihodnji izzivi“ naproti opozarja, da je treba poleg drugih ukrepov zmanjšati vse večji vpliv kormoranov na akvakulturo;
- AB. ker je gospodarskim subjektom v akvakulturi in ribištvu na voljo finančno nadomestilo za izgube, ki jo kormorani povzročajo z interakcijo z ribištvom;
- AC. ker bo moral celotni sektor akvakulture v Evropi nositi breme povečanja stroškov električne energije in plina, pri čemer so obeti še slabši zaradi naraščajočih proizvodnih stroškov in negotovosti na trgu, ki jo je povzročila tudi kriza zaradi pandemije covid-19;
- AD. ker veliki pridelovalci rib in ribiških proizvodov na območju sosedstva EU načrtujejo do leta 2030 podvojiti proizvodnjo v akvakulturi v primerjavi z ravnmi iz leta 2020, kar bi lahko povečalo pritisk na proizvodnjo v EU;
- AE. ker potenciala razvoja akvakulture ali njenih morebitnih socialno-ekonomskih in okoljskih učinkov ne upoštevajo dovolj vse države članice;
- AF. ker se letna poraba ribiških proizvodov na prebivalca v EU zelo razlikuje, in sicer od približno 6 kg do približno 60 kg; ker bi se lahko povpraševanje po proizvodih iz akvakulture v EU v bližnji prihodnosti zato povečalo;
- AG. ker mnoga podjetja težko ohranijo svoj tržni delež, tako doma kot v tujini;
- AH. ker je bilo po najnovjših podatkih Eurostata in Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo leta 2019 približno 76 % rib, porabljenih v EU, prostoživečih, 24 % pa gojenih;
- AI. ker je v razredu 1.7. – Sveže ribe, mehkužci in raki ter iz njih pridobljeni proizvodi od skupno 1 382 proizvodov z zaščiteno geografsko označbo registriranih samo 62 proizvodov z zaščiteno geografsko označbo; ker potekajo postopki za pridobitev zaščitne geografske označbe za 14 drugih proizvodov; ker register živil z zajamčenimi tradicionalnimi posebnostmi vsebuje le štiri proizvode iz tega razreda; ker so bile nekatere registracije proizvodov iz akvakulture uspešne;
- AJ. ker so skladi EU za ribištvo (Evropski sklad za ribištvo, Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo ter Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo) zagotovili finančno podporo sektorju akvakulture EU;
- AK. ker lahko pobegi iz akvakulturnih obratov povzročijo genetske spremembe pri prostoživečih populacijah;

Prispevek akvakulture k evropskemu zelenemu dogovoru

1. pozdravlja sporočilo Komisije o strateških smernicah za bolj trajnostno in konkurenčno akvakulturo EU za obdobje 2021–2030; meni, da so te smernice celovite, premišljene in primerne za spodbujanje trajnostne in konkurenčne akvakulture EU ter dolgoročno usmerjene na trajnostnost akvakulture in njen prispevek k evropskemu zelenemu dogovoru; obžaluje pa, da so zelo osredotočene na okoljske vidike in da bi morale biti bolj ambiciozne, da bi spodbudili trajnostno proizvodnjo in razvoj resnično uspešnega in konkurenčnega sektorja akvakulture EU; meni, da je treba v smernicah določiti

kvantitativne cilje za rast tega sektorja, tako kot strategija za biotsko raznovrstnost, strategija „od vil do vilic“ in druge strategije zelenega dogovora določajo okoljske cilje; poziva države članice in svetovni svet za akvakulturo, naj izvajajo ukrepe, priporočene v smernicah; poziva Komisijo, naj redno spremlja spoštovanje teh priporočil in obvešča Parlament;

2. želi poudariti, da je pomembno ustrezno in usklajeno izvajanje smernic v državah članicah, da bi dosegle svoje cilje; želi poudariti, kako pomembna je vloga Komisije pri pomoči in usklajevanju izvajanja med državami članicami, da bi zagotovili enake konkurenčne pogoje za gojitelje vodnih organizmov v EU; spodbuja Komisijo, naj stalno spremlja izvajanje teh smernic in drugih pravnih aktov, ki vplivajo na akvakulturo, kot je uredba o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov¹, ter po potrebi predlaga spremembe navedene uredbe in morebiti drugih, da bi odpravili ovire za uresničevanje ciljev EU na področju ekološke pridelave, kot so tisti iz strategije „od vil do vilic“;
3. poudarja, da lahko sektor akvakulture prispeva k uresnitvi ciljev evropskega zelenega dogovora ter da je treba poskrbeti za dolgoročno trajnostnost in odpornost sektorja, zlasti glede na krizo zaradi pandemije covida-19; meni, da mora v prehodu na trajnostni prehranski sistem v Evropi izkoristiti neizkoriščeni potencial sektorja akvakulture, saj je lahko pomemben in še večji del krožnega gospodarstva in neto prispeva k pretvorbi presežnih hranil v visokokakovostne beljakovine;
4. poudarja, da akvakultura EU izpolnjuje visoke standarde kakovosti proizvodov in zdravja živali, a so še vedno možne izboljšave v smislu diverzifikacije, konkurenčnosti in okoljske uspešnosti; ugotavlja, da lahko akvakultura z majhnim vplivom (kot je nizekotrofna, multitrofna in ekološka akvakultura) in okoljske storitve iz akvakulture, če bodo dodatno razvite, veliko prispevajo k evropskemu zelenemu dogovoru, strategiji „od vil do vilic“ in trajnostnemu modremu gospodarstvu²;
5. poudarja, da bo akvakultura z uravnoteženjem primanjkljaja rib predvidoma prispevala k preskrbi s hrano in prehranski varnosti, saj Unija uvaža 70 % vse hrane iz vodnega živilja, ki jo porabi, kar povzroča letni trgovinski primanjkljaj v višini 21 milijard EUR (leta 2019); meni, da ima akvakultura velike možnosti za razvoj in rast, ki jih je treba še razviti, pri tem pa ostati znotraj ekoloških omejitev, da bo lahko zagotavljala trajnostne in kakovostne živilske proizvode, zmanjšala odvisnost od uvožene hrane iz vodnega živilja in ustvarila več delovnih mest in drugih socialno-ekonomskih možnosti, zlasti v obalnih regijah, pa tudi na podeželju; poziva Komisijo in države članice, naj oblikujejo trden, zanesljiv, predvidljiv, racionaliziran in podjetjem prijazen pravni okvir ter v celoti izkoristijo razpoložljiva finančna sredstva Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, saj je ta instrument financiranja posebej namenjen ciljem upravljanja ribištva in akvakulture EU; poziva države članice, naj namenijo zadostna sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost za podporo inovacijam, trajnostnosti in odpornosti sektorja akvakulture v EU;
6. poudarja, da je bila akvakultura razvita kot družbena potreba, da bi zagotovili stalno

¹ Uredba (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov (UL L 150, 14.6.2018, str. 1).

² Preobrazba modrega gospodarstva EU za trajnostno prihodnost (2021) – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0240&from=SL>.

preskrbo s svežo hrano iz vodnih virov v sezonah in regijah, kjer je z ribolovom ni mogoče zagotoviti, s čimer je bila izpolnjena ena najpomembnejših družbenih vlog, ki je zagotavljanje zdrave sveže hrane predvsem za lokalni ali regionalni trg; zato poudarja, da je širitev akvakulture v Evropi močno povezana s tradicionalnimi kulturnimi praksami, ki so bolj ali manj specifične za posamezni del celine;

7. poudarja pomen natančnih podatkov in statističnih podatkov o proizvodih iz akvakulture, zlasti v zvezi s potrošnjo, uvozom in izvozom, da bi zagotovili, da bomo dosegli zastavljene cilje za ta sektor; poziva, naj se v zvezi s tem omogoči dostop do več podatkov;
8. poudarja, da neravnovesje v zunanjetrgovinski bilanci proizvodov iz vodnih virov Unije ni sprejemljivo ne z gospodarskega vidika, ker ustvarja trgovinski primanjkljaj, ne s socialnega vidika zaradi izgubljenih priložnosti za zaposlovanje;
9. poudarja, da je treba napredek pri doseganju ciljev evropskega zelenega dogovora uskladiti z zagotavljanjem prehranske varnosti tretjih držav;
10. podpira vzpostavitev novega mehanizma pomoči EU za akvakulturo kot inovativno orodje za pomoč Komisiji, državam članicam, industriji in drugim deležnikom pri pripravi novih smernic in utrjevanju najboljše prakse na različnih ustreznih področjih; meni, da bi bilo treba v skladu s členom 11 Pogodbe o Evropski uniji, ki priznava participativno demokracijo kot temeljno demokratično načelo, v snovanje tega mehanizma vključiti vse ustrezne deležnike, tudi Parlament, zlasti pa vse člane svetovalnega sveta za akvakulturo; poziva k vzpostavitvi konstruktivnega dialoga s civilno družbo;
11. poudarja, da je treba potencial akvakulturnega sektorja EU za rast razvijati trajnostno in upoštevati vse tri stebre trajnosti, ekonomskega, socialnega in okoljskega; poudarja, da je potreben privlačen in tržno usmerjen sektor, tudi za nove ribogojce, s pravnim okvirom za privabljanje poslovnih naložb, ustvarjanje in ohranjanje dobrih delovnih pogojev ter varstvo okolja z uporabo trajnostnih virov krme, izboljšanjem zdravja vodnih živali, dobrobiti živali in biološke zaščite, pa tudi zmanjšanjem uporabe antimikrobikov v skladu z najboljšimi razpoložljivimi znanstvenimi nasveti ter spodbujanjem odgovornih in preudarnih praks v skladu s strategijo „od vil do vilic“;
12. meni, da lahko sektor akvakulture trajno prispeva k ekosistemskim storitvam za družbo, akvakultura v ribnikih, gojenje alg in lupinarjev pa lahko prispevajo k razogljičenju gospodarstva EU in blaženju podnebnih sprememb; vendar poudarja, da je sekvestracija ogljika z gojenjem alg in lupinarjev omejena, odvisno od načina proizvodnje in uporabe pri nabiranju proizvoda; podpira predlagane ukrepe za podnebne spremembe, vendar opozarja, da je potrebna enotna metodologija za merjenje ogljičnega odtisa posameznih obratov akvakulture, ter zahteva oceno učinka za vse predlagane ukrepe, tudi za njihov učinek na posamezne sektorje akvakulture; poziva države članice, naj po potrebi spodbujajo učinkovite kratke dobavne verige, da bi prispevale k boju proti podnebnim spremembam;
13. meni, da so potrebne obsežne naložbe z ukrepi za blažitev in prilagajanje, da bi preprečili in zmanjšali vpliv katastrof in ekstremnih vremenskih pojavov na ribiški sektor in sektor akvakulture, da bi okrepili produktivne in odporne vodne ekosisteme ter ohranili koristi za potrošnike in dobrobit živali;

14. poudarja, da je treba pri izvajanju strateških smernic več pozornosti nameniti mikro in malim akvakulturnim podjetjem in njihovim specifičnim potrebam;
15. poziva Komisijo, naj podpre uvedbo tečajev poklicnega usposabljanja za sektor akvakulture tako, da zagotovi tehnična in finančna sredstva, da bi pritegnili mlade, ribičem pa omogočili preusposabljanje, kar bo pripomoglo k ustvarjanju delovnih mest v obalnih in otoških regijah, ki so tradicionalno bolj odvisne od ribolovnih dejavnosti;
16. poziva Komisijo in države članice, naj omogočajo, spodbujajo in ustrezno podpirajo okolju prijazno akvakulturo, kot so ekološka akvakultura, akvakultura v zaprtem sistemu, gojenje alg in lupinarjev, ribogojstvo v ribnikih ter integrirani multitrofični akvakulturni sistemi;
17. meni, da bi bilo treba podpreti razvoj akvaponičnih sistemov, t.j. zaprtih proizvodnih sistemov na zemljiščih, ki združujejo akvakulturo s pridelavo poljščin, pri čemer slednja uporablja organske snovi v vodi, kar zmanjša učinke onesnaževanja, ki ga povzročajo presežne organske snovi;
18. meni, da ima sladkovodna akvakultura pomembno mesto v številnih podeželskih regijah po Evropi ter da ne zagotavlja le kakovostne hrane in delovnih mest, ampak tudi zanimive ekosistemske storitve; poziva Komisijo, naj na splošno uveljavi izraz „hrana iz vodnega življa“, ki je bolj celovit in vključujoč izraz in vključuje tudi ribogojstvo v sladkih vodah;
19. poudarja, da so za sladkovodno akvakulturo izziv tudi plenilci in suša, kar je vidno v količini, velikosti in kakovosti gojenih rib, to pa na koncu negativno vpliva na donosnost sektorja;
20. ponovno poudarja, da Unija potrebuje sistem sledljivosti živil, s katerim bi povečali trajnostnost akvakulture in se odzvali na zahteve potrošnikov za informacije o tem, kje, kdaj in kako se goji katera riba ali hrana iz vodnega življa, s čimer bi zlasti izboljšali varnost hrane, hkrati pa bi bilo mogoče nadzorovati celotno verigo proizvodov iz EU in uvoza ter preprečevati goljufije; meni, da bi bilo treba v ta sistem vključiti vse akterje v vrednostni verigi, da bi lahko med seboj sodelovali s pomočjo digitalnih sistemov, umetne inteligence in drugih tehnoloških inovacij;
21. poudarja, da evropski potrošniki pripisujejo vrednost označbam kakovosti, vključno z označbami porekla in zaščitenimi geografskimi označbami; poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo njihovo uporabo v proizvodih iz ribogojstva, ki imajo potrebne kakovosti in izpolnjujejo zahteve iz evropske uredbe o kakovosti, na primer ZOP Mexillón de Galicia;
22. pozdravlja namero Komisije, da podpre zelene poslovne modele, kot so tisti, ki temeljijo na sekvestraciji ogljika, da bi dobavne verige postale bolj trajnostne; v zvezi s tem poudarja, da so lahko nekatere prakse v akvakulturi, kot so gojenje klapavic ali ostrig in polikulture v ribnikih, uspešen model za prihodnji sistem trgovanja z emisijami v okviru podnebne zakonodaje EU; poziva Komisijo in države članice, naj v skladu s cilji strategije podprejo taka zelena podjetja;
23. poudarja, da je treba za izboljšanje dobrobiti rib med gojenjem, prevozom in zakolom, vključno z ohranjanjem kakovosti vode v okviru omejitev, povezanih z dobrobitjo in

okoljem, uporabljati standarde in ukrepe, ki temeljijo na dokazih, da bi zmanjšali razširjenost in širjenje bolezni ter dodatno zmanjšali potrebo po uporabi antibiotikov, ki bi jo bilo treba v vsakem primeru dodatno zmanjšati; poziva, naj se posebna pozornost nameni načinom krmljenja za nadzor vsebnosti organskih snovi v odprtih ali zaprtih krogih, da bi ohranili in izboljšali dobre okoljske prakse; poudarja, da bi moral sektor akvakulture še naprej izboljševati načine gojenja v skladu z najnovejšimi znanstvenimi spoznanji, da bi dosegli boljše okoljske rezultate, povečali odpornost na podnebne spremembe in optimizirali rabo virov;

24. ponovno poudarja, da različna priporočila o dobrobiti živali zaradi svoje narave ne veljajo za sektor ribištva in akvakulture;
25. poziva države članice, naj še naprej spodbujajo gojenje alg ter olajšajo uporabo in razvoj alg kot hrane in krme, tudi z omogočanjem enostavnejših postopkov odobritve, ne da bi pri tem zanemarili druge gojene vrste v akvakulturi; poudarja, da na področju gojenja alg obstaja neizkoriščen potencial za ustvarjanje novih delovnih mest in zagotavljanje ekosistemskih storitev ter okolju prijaznejše hrane in krme; meni, da bi bilo lahko boljše upravljanje populacij alg do neke mere učinkovit način, poleg njihovega gojenja, za boj proti evtrofikaciji in za odstranjevanje odvečnega dušika in fosforja iz vode, pa tudi presežnega ogljika, če alge ostanejo v vodi in so prepuščene temu, da se odlagajo na morskem dnu; pozdravlja, da namerava Komisija predstaviti posebno pobudo, ki bo spodbujala uživanje alg v EU; poudarja, da bi lahko z boljšo zaščito populacij morskih alg zagotovili ekosistemske storitve, delovanje kot ponor ogljika in prispevek k izboljšanju biotske raznovrstnosti;
26. pozdravlja vlogo žensk v vrednostnih verigah v akvakulturi in zato poziva, naj se jim zagotovijo dostojni delovni pogoji in naj se spoštuje načelo enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti; meni tudi, da bi bilo treba povečati njihovo prepoznavnost in zastopanost v strukturah in postopkih odločanja;

Glavne ovire za akvakulturo v Uniji in možne rešitve

27. poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da načrti za trajnostni razvoj akvakulture upoštevajo glavne ovire za razvoj potenciala tega sektorja, in naj priznajo, da je treba z ustreznim prostorskim načrtovanjem akvakulturi nameniti prostor; poudarja pomen preglednega in participativnega mehanizma v skladu z Direktivo 2014/89/EU o pomorskem prostorskem načrtovanju za pravično dodeljevanje prostora vsem deležnikom, tudi obstoječim in novim ribolovnim območjem in obratom akvakulture ter morskim zavarovanim območjem in območjem, zaprtim za ribolov; obžaluje, da nekatere države članice Komisiji še niso predložile svojih nacionalnih pomorskih prostorskih načrtov, čeprav je rok določen v direktivi, in jih poziva, naj čim prej predstavijo svoje načrte;
28. podpira cilj Komisije, da bo začela promocijske kampanje za spodbujanje porabe proizvodov iz akvakulture EU, ter da bo opozarjala na akvakulturo EU in še naprej podpirala njen trajnostni razvoj; pri tem poudarja, da so potrebne celovite in lahko dostopne informacije za potrošnike, tudi o zdravi prehrani, okoljskih koristih in drugih parametrih trajnostnosti, kot je vpliv na podnebje;
29. meni, da proizvodna območja za akvakulturo, načrtovana in zasidrana v odprtih vodah, ne bi smela sovpadati z ribolovnimi območji ali biti v nasprotju z njimi; poleg tega

meni, da bi morali biti ribiški sektor ter njegovi gospodarski subjekti in predstavniki v celoti vključeni v ta proces;

30. poudarja, da je akvakulturna proizvodnja v EU še vedno zelo omejena na nekaj držav članic in gojenih vrst, zato obstaja velik potencial za diverzifikacijo;
31. poudarja, da je prostorsko načrtovanje eno od ključnih orodij za ustvarjanje pogojev za dolgoročni razvoj akvakulture in da bi bilo treba z njim zagotoviti ustrezne načrtovane kraje za akvakulturo ob upoštevanju drugih dejavnosti na teh območjih;
32. poudarja, da je za razvoj akvakulture potreben trden, zanesljiv in jasen pravni okvir za uporabo prostora in licenc, ki vliva zaupanje in zagotavlja varnost za naložbe v sektorju; poudarja, da bi bilo treba s prostorskim načrtovanjem pripraviti učinkovit in prilagodljiv načrt, ki bo upošteval spremenljivo morsko in sladkovodno okolje, v katerem deluje akvakultura, pretirano omejevalno določanje namembnosti pa lahko odvrne naložbe in razvoj;
33. poudarja pomen pravne varnosti in predvidljivosti naložb za trajnostno rast sektorja akvakulture v Uniji; poudarja, da morajo vsi ukrepi, ki jih sprejmejo različni javni organi v državah članicah, prispevati k poenostavitvi upravnih rokov in postopkov, da bodo javne uprave izpolnile svoje zahteve, pravočasno rešile težave in se izognile nepotrebnim zamudam pri postopkih za izdajo dovoljenj ali licenc; zavrača ukrepe z učinkom za nazaj za skrajšanje ali podaljšanje obdobja veljavnosti licenc in poziva države članice, naj ohranijo zaupanje in upravičena pričakovanja imetnikov licenc;
34. poudarja, da obstoječa zapletena birokracija in zamude pri izdajanju licenc in načrtovanju povzročajo dodatne stroške za morebitne vlagatelje; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo jasne in pregledne postopke izdajanja licenc, da bi spodbudili vlagatelje;
35. poudarja, da bi bilo treba še naprej izvajati odprto metodo koordinacije, da bi vzpostavili usklajevanje z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi javnimi upravami, ki so pristojne za sektor akvakulture; meni, da je to usklajevanje zelo potrebno za racionalizacijo nacionalne zakonodaje in pripravo smernic o regulativnem okviru, ki se uporablja za ta sektor; poziva Komisijo, naj objavi priporočila za posamezne države, da bi državam članicam zagotovila smernice za razvoj akvakulture EU;
36. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo boljše usklajevanje glede deljenih pristojnosti EU ter usklajevanje med nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi;
37. ponovno poudarja pomen trajnostnih sestavin krme v akvakulturi Unije; meni, da lahko akvakultura zapolni primanjkljaj rib le, če vse gojene vrste zagotovijo neto povečanje ribjih beljakovin, kar pomeni, da se zaradi akvakulture iz oceanov in drugih vodnih teles ne odstrani več prostoživečih rib za krmo, kot jih proizvede akvakultura; poudarja, da se na svetovni ravni velik delež rib, ki se uporabljajo za proizvodnjo ribje moke in ribjega olja, ulovi v izključnih ekonomskih conah držav v razvoju; poudarja, da je treba spodbujati uporabo ekološko trajnostnih morskih beljakovin in olj v obliki stranskih proizvodov in obrezlin, drugi beljakovin in inovativne rešitve, kot so moka iz žuželk in mikroalge, za krmo ter delno nadomestiti morske beljakovine in olja z nemorskimi trajnostno proizvedenimi alternativami; poziva Komisijo in države članice, naj vlagajo v raziskave in inovacije, da bi spodbudile prehod na trajnostne in nove vire beljakovin, ter

poziva Komisijo, naj oceni, ali so v zvezi s tem potrebne zakonodajne spremembe; poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo trajnostne prakse ter povečajo delež neodvisno certificirane ribje moke in ribjega olja v krmi s certificiranjem, ki ga izvajajo verodostojni in neodvisni sistemi okoljskega in socialnega certificiranja, ki uporabljajo merila za ocenjevanje z nizkim trofičnim indeksom in kodeks ravnanja FAO;

38. se zaveda, da trenutno ni mogoče zagotoviti dovolj ribje moke in ribjega olja za akvakulturo zgolj z zavržki in stranskimi proizvodi ribiške industrije, med drugim zaradi vse večjega povpraševanja na trgu ribje moke; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo trajnostno proizvodnjo ribje moke in ribjega olja ter skupaj povečajo prizadevanja na področju raziskav in inovacij, da bi z razvojem trajnostnih alternativ rešili problem povečanega povpraševanja na trgu ribje moke;
39. je zaskrbljen zaradi vse večjega števila tovarn ribje moke in ribjega olja na zahodnoafriški obali, ki jih upravljajo predvsem kitajska podjetja, katerih netrajnostna proizvodnja povzroča regionalnemu in neindustrijskemu ribolovu eksistencialne težave, zato poziva Komisijo, naj zagotovi, da se v ribogojnih objektih v EU ne bo uporabljala krma iz te proizvodnje;
40. poziva Komisijo, naj uporabi digitalne sisteme in umetno inteligenco za izboljšanje sledljivosti in trajnostnosti proizvodov iz akvakulture ter naj sledljivost razširi na uporabljeno krmo;
41. poziva Komisijo, naj prizna pomen izvajanja komunikacijskih kampanj na ravni EU o trajnosti akvakulture EU ter pomen proizvodnje s sredstvi, ki se upravljajo neposredno v skladu s cilji strateških smernic; poziva države članice in Komisijo, naj v vse operative programe vključijo pripravo informacijskih in komunikacijskih kampanj v skladu s cilji strateških smernic za posamezne podsektorje trajnostne akvakulture EU;
42. poziva Komisijo, naj spodbuja programe v okviru politike EU za promocijo kmetijstva, prek katerih se lahko posebej in posamično promovirajo proizvodi iz akvakulture; poudarja, da je treba tekoči pregled politike za promocijo kmetijstva izkoristiti, da bi izboljšali položaj promocije trajnostnih proizvodov iz akvakulture, Komisijo pa spodbuja, naj s politiko za promocijo kmetijstva podpre sektorje in gospodarske subjekte, ki po svoji naravi prispevajo k doseganju ciljev zelenega dogovora ali vodijo k njihovem doseganju;
43. pozdravlja kakovost dela, ki ga je opravila Evropska opazovalna skupina za ribištvo in akvakulturo; poziva Komisijo, naj opazovalni skupini nameni dodatna namenska sredstva za prevajanje njenih poročil v vse uradne jezike EU, saj so pogosto na voljo le v enem ali največ petih uradnih jezikih EU; meni, da bodo te informacije sektorju akvakulture pomagale pridobiti najnovejše in visokokakovostne informacije, potrebne za izboljšanje tržne uspešnosti;
44. poziva Komisijo in države članice, naj znatno povečajo sredstva za raziskave in inovacije v sektorju akvakulture (morskem in sladkovodnem), zlasti na novih raziskovalnih področjih, kot so študije mikrobioma ali znanstveno spremljanje okoljskih storitev v akvakulturi; poziva države članice, naj zagotovijo ali povečajo finančna sredstva za raziskave in razvoj v sektorju akvakulture ter izboljšajo prenos znanstvenih spoznanj v ta sektor in druge deležnike;

45. poziva države članice in njihove uprave, naj zagotovijo širšo uporabo potenciala kmetijskih proizvodov in shem kakovosti živil za proizvode iz akvakulture; opozarja na možnost vzpostavitve regionalnih ali nacionalnih shem kakovosti, ki lahko proizvajalcem pomagajo povečati njihovo prepoznavnost ter s tem njihovo tržno uspešnost in prihodke;
46. poudarja, da so znanje in inovacije (vključno z uporabo digitalne tehnologije) ključnega pomena za doseganje drugih ciljev, določenih za sektor akvakulture EU, in da je program Obzorje Evropa kot okvirni program EU za raziskave in inovacije pomembna priložnost za napredek na tem področju;
47. poziva Komisijo, naj s študijami izvedljivosti in povratnimi informacijami izboljša in zbere informacije o potencialu sektorja akvakulture v najbolj oddaljenih regijah ter zagotovi posebno podporo zagonskim podjetjem, ki želijo delovati v tem sektorju v teh regijah;
48. izraža najodločnejšo podporo inovacijam in napredku pri gojenju za akvakulturo novih vrst;
49. je seznanjen z dejstvom, da je za inovativen akvakulturni sektor potreben tudi razvoj ustreznih znanj in spretnosti, pridobljenih s spodbujanjem specializiranih učnih načrtov in znanja o akvakulturi (npr. študij veterine, specializiran za ribe, in usposabljanje gospodarskih subjektov na področju akvakulture o zdravju rib), pa tudi vseživljenjsko usposabljanje za kmete o inovativnih pristopih za sektor akvakulture;
50. poziva Komisijo, naj si še naprej prizadeva, da bi zagotovili enake konkurenčne pogoje za akvakulturo EU v primerjavi s proizvajalci iz tretjih držav, in sicer z revizijo mednarodnih trgovinskih sporazumov in morebitnim prihodnjim podpisom novih za uvoz proizvodov, ki nimajo enakega dostopa do trga, o okoljski in socialni trajnostnosti ali standardih dobrobiti rib, ki bodo enaki tistim, ki veljajo za ribe, pridelane v EU, vključno s posodobitvijo pravil za boljše izvajanje označevanja hrane iz vodnega živilja; meni, da bi bilo treba v posebnih primerih, kot je označevanje kaviarja, revidirati pravni okvir o informacijah za potrošnike; poziva Komisijo, naj z oceno učinka analizira vključitev sektorjev trajnostne akvakulture v mehanizem EU za ogljčno prilagoditev na mejah, da bi evropsko industrijo in trgovinske partnerje EU spodbudili k razogljičenju industrije z izvajanjem ukrepov, ki bodo dejansko prispevali k zmanjšanju toplogrednih plinov, da bi dosegli neto ničelno stopnjo emisij in s tem podprli evropsko in globalno podnebno politiko za nevtralnost emisij toplogrednih plinov, pri čemer ne sme priti do diskriminacije ali prikritega omejevanja mednarodne trgovine;
51. opozarja na priložnosti, da bi sektor razširil trgovino s proizvodi iz akvakulture, zlasti v državah in regijah, kjer je poraba teh proizvodov nizka;
52. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo znanstvena spoznanja o dobrobiti rib ter spodbujajo najboljše prakse za dobrobit rib v akvakulturi in ustanavljanje referenčnih centrov EU za dobrobit rib; poudarja, da so dobre prakse na področju dobrobiti živali najboljši preventivni korak za zmanjšanje potrebe po zdravilih ter za zagotavljanje zdravja in dobrobiti rib; spodbuja nadaljnjo uporabo tehnologij in inovacij za bolj ciljno osredotočeno obravnavo bolezni in zmanjšanje količine potrebnih zdravil; poudarja, da je treba izboljšati razpoložljivost zdravil za uporabo v veterinarski medicini, kadar je to potrebno za sektor akvakulture;

53. priporoča, naj Komisija oblikuje zakonodajne predloge na podlagi najnovejših znanstvenih dognanj o potrebah rib in drugih vodnih živali ter o načinih prevoza, da bi zmanjšali njihovo trpljenje med prevozom; poudarja, da bi morale nove določbe zagotoviti podroben kontrolni seznam za načrtovanje in pripravo pred prevozom, posebne določbe v zvezi s parametri kakovosti vode, gostoto, ravnanjem med natovarjanjem in iztovarjanjem ter nadzorom dobrobiti živali po prevozu; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo smernice, ki jih objavi, posodobljene v skladu z najnovejšimi znanstvenimi dokazi in skladne z Uredbo (ES) št. 1/2005, ter poziva k posebnim zahtevam za komercialne premike rib; poudarja, da bi bilo treba zagotoviti posebno usposabljanje in certificiranje v zvezi s prevozom rib;
54. podpira povečanje zmogljivosti programa Copernicus in Evropske mreže za pomorsko opazovanje in podatke glede opazovanja, modeliranja in napovedovanja učinkov ekstremnih vremenskih pojavov na kopnem in na morju, na katere so akvakulturni objekti še posebej občutljivi;
55. poudarja pomen ustreznega usposabljanja pristojnih organov in kmetov o tem, kako omejiti vpliv akvakulturnih praks na okolje in zagotoviti spoštovanje visokih standardov dobrobiti živali in zdravja;
56. poziva Komisijo, naj pripravi predlog načrta EU za upravljanje populacij kormoranov, da bi lahko ustrezno in dokončno obravnavali težavo, s katero se sektor akvakulture spopada že vrsto let, in sicer na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih nasvetov ter izkušenj in praks, ki so že bili preizkušeni v državah članicah; poziva, naj se načrt oblikuje tako, da bo učinkovito ublažil in nadzoroval njihov učinek na obrate akvakulture, da bi zmanjšali gospodarski, okoljski in družbeni vpliv kormoranov na proizvodnjo in biotsko raznovrstnost; poudarja, da je treba v načrt vključiti seznam upravičenih ukrepov za preventivne rešitve v obliki sobivanja ter ustrezna nadomestila za izgube in ukrepe, ki se financirajo s sredstvi EU ali nacionalnimi sredstvi; vztraja, da je finančna podpora za prilagojene raziskave, namenjene iskanju in preskušanju preventivnih ukrepov, ključnega pomena, pa tudi za omogočanje ustreznega spremljanja, vključno z evidentiranjem in analizo učinkov sprejetih ukrepov; poziva države članice, naj te ukrepe izvajajo za vsak primer posebej na lokalni ravni in Komisiji vsako leto poročajo o izvajanju načrta, tudi o učinkovitosti izbranih ukrepov; poziva Komisijo, naj vsakih pet let oceni načrt EU za upravljanje populacij kormoranov in o tem poroča Parlamentu; poziva Komisijo, naj v okviru takojšnjega ukrepanja v skladu z najboljšimi znanstvenim mnenjem pripravi smernice za uporabo odstopanj iz člena 9 direktive o pticah in oceni potrebo po spremembi veljavne zakonodaje tam, kjer so se preventivni ukrepi izkazali za nezadostne, finančni in socialni učinki pa ne omogočajo rešitev v obliki sobivanja;
57. poziva Komisijo in države članice, naj poenostavijo postopke izdajanja licenc ter si še naprej prizadevajo, da bi uporabnikom ESPRA omogočili dostop do financiranja in jim zagotovijo dodatno potrebno pomoč;

Ekološka akvakultura

58. pozdravlja sporočilo Komisije o akcijskem načrtu za razvoj ekološke pridelave ter 23 ukrepov, navedenih v prilogi; poudarja, da mora ekološka akvakultura v skladu s prehodom na trajnostni prehranski sistem v Evropi prevzeti osrednjo vlogo pri načrtovani rasti sektorja akvakulture glede na njegov velik, še neizkoriščen razvojni

potencial, kar bi bilo treba podpreti prek Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo;

59. se strinja, da ima ekološka akvakultura potencial, vendar poudarja razlike v ekološki akvakulturni proizvodnji med državami članicami;
60. podpira cilj za znatno povečanje ekološke akvakulture do leta 2030, ne da bi v načrtu določili konkreten delež, saj je to razmeroma nov sektor in je njegovo rast težko napovedati; vendar spodbuja države članice, naj po potrebi določijo cilje ob upoštevanju njihovega poznavanja lokalnih in regionalnih posebnosti ter razvoja trga; poudarja, da se v ekološki akvakulturi EU v zadnjih letih sicer povečuje gojenje nekaterih vrst in v nekaterih državah (tudi lososa na Irskem ter klapavic na Danskem in Irskem), vendar pa je povpraševanje po teh proizvodih negotovo, hkrati pa ekološka akvakultura na nekaterih območjih še vedno ni gospodarsko dovolj uspešna;
61. meni, da bosta imeli trajnostna akvakultura na splošno, zlasti pa ekološka akvakultura, pomembno vlogo pri doseganju cilja EU za ogljično nevtralno Evropo do leta 2050, saj bosta zmanjšali stopnje emisij toplogrednih plinov in prispevali k blažitvi podnebnih sprememb, hkrati pa zagotovila dodatne koristi za okolje in biotsko raznovrstnost;
62. poudarja, da lahko trajnostna akvakultura na splošno, zlasti pa ekološka akvakultura, pomagata zadovoljiti povpraševanje potrošnikov po raznoliki kakovostni hrani, proizvedeni na način, ki spoštuje okolje in zagotavlja dobrobit rib, s čimer se zapolnjuje vrzel med povpraševanjem po ribiških proizvodih in njihovo ponudbo v EU ter zmanjšuje pritisk na prostoživeče staleže;
63. poziva Komisijo in države članice, naj v okviru nacionalnih načrtov za trajnostni razvoj akvakulture analizirajo glavne ovire za razvoj ekološke akvakulture in predlagajo ustrezne ukrepe; dodatno poziva države članice, naj na podlagi predhodne ocene učinka uvrstijo povečanje ekološke akvakulture med cilje pregledanih večletnih nacionalnih strateških načrtov za akvakulturo; meni, da bi bilo treba z Evropskim skladom za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo spodbujati trajnostne prakse v akvakulturi, kot na primer ekološko proizvodnjo, in zagotoviti podporo v obdobju preusmeritve, kar bi izenačilo konkurenčne pogoje z drugimi ekološkimi gojitelji;
64. poudarja, da je treba povečati podporo za raziskave in inovacije na področju alternativnih virov hranil, zdravljenja, vzreje in dobrobiti živali v akvakulturi; meni, da je treba spodbujati naložbe v prilagojene sisteme polikulture in multitrofične akvakulture ter promocijo dejavnosti drstišč in gojišč za ekološko gojene mladice; pozdravlja uporabo odprte metode koordinacije za izmenjavo najboljših praks in inovacij v ekološki akvakulturi;
65. poudarja, da so se od sprejetja uredbe o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov razvile inovacije, vključno z različnimi vrstami akvakulture; glede tega poudarja, da so nekatere določbe, kot so določbe o razmnoževanju, neprimerne za nove inovativne in trajnostne metode akvakulture, ki so bile razvite; poziva Komisijo, naj to uredbo ustrezno oceni in predloži potrebne spremembe;
66. poziva Komisijo, naj preuči, kako vsaka država članica razlaga, izvaja in nadzoruje predpise za ekološko akvakulturo; poziva Komisijo, naj na podlagi ugotovitev te analize objavi smernice za države članice, certifikacijske organe in ribogojce, da bi zmanjšali

razlike pri izvajanju ekološke ureditve;

67. poziva Komisijo, naj pretehta ponovno odobritev uporabe 30 % dnevnega obroka ribje moke in ribjega olja iz obrezlin iz neekološke akvakulture ali obrezlin rib, ulovljenih za prehrano ljudi, ki izvirajo iz trajnostnih ribiških proizvodov EU, za prehodno obdobje petih let za vse nove udeležence v sektorju ekološke akvakulture, in sicer zaradi pozitivnega vpliva tega ukrepa na krožno gospodarstvo in kot nujen podporni ukrep zaradi pomanjkanja in visokih cen ekološke krme; poziva Komisijo, naj razmisli tudi o uporabi vrst (ki se v Evropi morda ne drstijo naravno), pri katerih se razmnoževanje spodbuja z izvlečki hipofize, tj. vrstami, ki se uporabljajo v polikulturnih praksah za uporabo drugih trofičnih niš kulturnega okolja, s čimer bi prispevali k sekvestraciji ogljika, ublažili evtrofikacijo, povečali splošno produktivnost ribnikov in zmanjšali obremenitev s hranili v ribogojstvu;
68. poudarja, da je treba zagotoviti enake konkurenčne pogoje za ekološke pridelovalce v vsej EU, tudi z uvoženimi ekološkimi izdelki, in sicer tako, da se določijo enaka pravila in podpora ter uskladi zdravljenje bolezni v ekološki akvakulturi in ekološki živinoreji;
69. želi spomniti na resolucijo Parlamenta z naslovom „Trajnostnemu in konkurenčnemu evropskemu sektorju akvakulture naproti: sedanje stanje in prihodnji izzivi“, ki predlaga 92 ukrepov za sprostitvev potenciala akvakulture EU z: poenostavitvijo upravnih postopkov; zagotavljanjem lastniškega kapitala v interakciji z drugimi sektorji; spodbujanjem konkurenčnosti akvakulture EU znotraj in zunaj meja EU; boljšim obveščanjem potrošnikov; zagotavljanjem dobrobiti živali in razpoložljivosti veterinarskih proizvodov; boljšimi promocijskimi kampanjami in obveščanjem; podpiranjem raziskav in inovacij; spodbujanjem usposabljanja in zaposlovanja; povečanjem trajnosti sektorja akvakulture v EU; ustreznim financiranjem prek Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo ter drugih strukturnih skladov in doseganjem usklajene simbioze z ribištvom; poziva Komisijo, naj pri izvajanju teh ukrepov tesno sodeluje z državami članicami;
70. poudarja, da navzkrižje med ekstraktivnim ribolovom in akvakulturo ni smiselno v sedanjih razmerah, ko povpraševanje po morskih proizvodih narašča, pritisk na populacije prostoživečih rib v Uniji pa se postopoma zmanjšuje, in poudarja, da se ti dve dejavnosti dopolnjujeta;
71. poudarja, da lahko sodelovanje med akvakulturo na eni strani ter sektorjem konzerviranja v pločevinke in predelave na drugi ustvari znatno dodano vrednost za proizvode iz akvakulture, če poteka v sinergiji in spodbuja obe dejavnosti;
-
- ◦
72. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter svetovalnim svetom za skupno ribiško politiko.